



## KÄYPÄ HOITO -SUOSITUKSEN IMPLEMENTOINTISUUNNITELMA:

### Hampaan paikkaushoito

29.5.2018

#### IMPLEMENTOINNIN TAVOITTEET

Tähän kirjataan suositustyöryhmän **tavoitteet** toimintatapojen muutokselle. Kirjataan vähintään viisi asiaa, joissa kliinisen kokemuksen perusteella on epäsuhtaa suosituksen ja toiminnan välillä.

**1. Kun kariesvaurioita todetaan, kariksen syihin puututaan aina. Paikkaaminen ei ole kariksen hoitoa.**

Paikkaushoitoon kuuluu tutkimus, hoitosuunnitelma ja potilaskohtainen hoidon seuranta. Hoitosuunnitelmaan kuuluu aina omahoidon suunnittelu ja kunnollisen omanhoidon mahdollistaminen.

**2. Pysähtynyttä tai pysäytettävissä olevaa kariesta ei pidä paikata.**

Kun kariesvaurio on todettu, arvioidaan ensin, onko se aktiivinen, minkä jälkeen arvioidaan edellytykset sen pysäyttämiseen. Paikkaushoito tulee kysymykseen vasta viimeisenä vaihtoehtona. On kuitenkin tilanteita, jolloin hammas on paikattava. Hoitopäätöstä tehdessä huomioidaan kavitaatio (pinnan rikkoutuminen). Lasten maitohammaskariesvauriot etenevät nopeasti, minkä vuoksi korjausta vaativat maitohammaskariesvauriot paikataan eikä odoteta lapsen tai kariesvaurion kasvua.

**3. Toimiva purenta pyritään säilyttämään oikean paikkamateriaalin valinnalla ja paikkojen hyvällä muotoilulla.**

Paikkojen kestävyys vaikuttavat useat eri tekijät, kuten käytetty materiaali (B), (A), purentavoimat ja kariesriski (B), paikan laajuus ja sijainti hammaspinnalla sekä hammaskaarella ja hammaslääkärin työskentelytavat. Amalgaamin käytöstä luovutaan. EU:n asetuksen mukaan amalgaamin käyttö hampaiden paikkauksessa pyritään vähentämään minimiin ja lopettamaan kokonaan vuoteen 2030 mennessä.

**4. Teräskruunut ovat suositeltavia maitoposkihampaiden useita pintoja käsittävissä restauroinneissa.**

Karioituneiden maitoposkihampaiden hoidossa tehdasvalmisteisten kruunujen käyttö ilmeisesti parantaa maitohampaan ennustetta 1–2 vuoden seurannassa (B). Teräskruunutetuissa maitohampaissa on ilmeisesti pitkällä aikavälillä vähemmän ongelmia (esim. absessinmuodostusta) ja kipua, ja ne kestävät pidempään kuin tavanmukaisesti restauroidut maitohampaat.

#### SUOSITUKSEN SISÄLTÄMÄT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

Tähän kirjataan suosituksen materiaalit, jotka esitetään nettisivuilla oikeassa palstassa kohdassa ”Opi ja ota käyttöön”. Linkki voidaan tehdä esimerkiksi kaavioihin, taulukoihin, kuviin ja erilaisiin lisämateriaaleihin, kuten potilasohjeet, kaavakkeet, videot.

- Vuokaavio: Paikkaustarpeen arvio
- Taulukko: Paikkauksessa käytettävän materiaalin valinta



Suomalainen Lääkäriseura Duodecim  
Käypä hoito

- Taulukko: Vanhan paikan korjaamisen tai uusimisen kriteerit
- Lisätietoa: Matriisityypit ja käyttötarkoitus
- Lisätietoa: Sidosaineiden ja menetelmien luokitus
- Lisätietoa: MIH-hampaiden diagnostiikasta, hoidosta ja seurannasta
- Vältä viisaasti -suositus: Amalgaamipaikkojen vaihtaminen
  - Vanhaa, toimivaa amalgaamipaikkaa ei suositella vaihdettavan.

## ERIKSEEN TOTEUTETTAVAT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

*Tähän kuvataan toteutettavat materiaalit, kuten luentomateriaali, mittarit, julisteet, videot, verkkokurssi*

- Luentomateriaali

## VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS

*Tähän kirjataan suurelle yleisölle suunnatut keskeiset viestit ja suunnitellut tiedottamiskanavat (tiedotustilaisuus, tiedote, päivitysuutinen, KH-uutiskirje, some).*

Keskeiset viestit suurelle yleisölle

- Hampaiden reikiintyminen eli karies ei parane paikkaamalla. Paikkaamalla estetään vain hampaassa olevan kariesvaurion suureneminen ja mahdollistetaan hampaiston kunnollinen puhdistaminen.
- Hampaiden reikiintyminen ja paikkauskierre voidaan pysäyttää hyvällä omahoidolla (ja säännöllisillä ruokailutottumuksilla). Potilaan oma osuus on keskeinen paikkauskierteen välttämässä.
- Lasten maitohampaissa kariesvauriot etenevät nopeasti, siksi reikiä havaittaessa tulee hakeutua nopealla aikataululla hammashoitoon eikä jäädä odottamaan kutsua saapua hammaslääkärinvastaanotolle.

Tiedottamiskanavat

- Tiedotustilaisuus 29.5.2018
- Tiedote julkaistaan Käyvän hoidon ja Duodecimin kotisivuilla sekä Terveysportissa
- Some (Facebook, Twitter)

## KOULUTUKSET

*Tähän kirjataan tiedossa olevat suunnitellut koulutukset (Otsikko, paikka, aika).*

- Terveyskeskushammaslääkäripäivät 13.-15.6.2018, Turku
- Suun terveydenhoidon henkilöstön kesäluentopäivät 22.-24.8.2018 / Rovaniemi / Lapin yliopisto
- Hammaslääkäripäivät 24.11.2018, Helsinki
- Apolloniasymposium 22.-23.3.2019